

Максютов Андрій Олексійович  
(Умань, Україна)

## ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ – НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ

*«Батьківщина без нас обійтися може, ми ж без неї – ніщо».*  
В.О. Сухомлинський.

Патріотичне виховання підростаючого покоління завжди було одним із найважливіших завдань сучасної школи, адже дитинство і юність – найблагодатніша пора для виховання відчуття любові до Батьківщини. Демократичну державу можуть створити лише свідомі громадяни, які люблять Україну, свій народ, націю і готові самовіддано служити їх інтересам. Тому патріотичне виховання займає провідну роль у вихованому процесі навчально-виховних організацій. Патріотизм характеризує рівень розвитку нації, процеси державотворення. Водночас патріотизм визначають етнічна приналежність та прив'язаність індивіда до рідної домівки і землі. Традиційно патріотичне виховання забезпечувалось родинним вихованням, національною культурою, народними звичаями і традиціями. Ефективність виховання національно свідомих патріотів України залежить від основних напрямів українського патріотичного виховання. До напрямку виховання патріотизму на думку О.В. Вишневського входить засвоєння учнями основних національних цінностей: українська ідея, державна незалежність України, самопожертва в боротьбі за свободу нації, патріотизм, готовність до захисту Батьківщини, єдність поколінь на основі віри в національну ідею, почуття національної гідності, історична пам'ять, громадянська національно-патріотична активність, повага до державних та національних символів, любов до рідної культури, мови, традицій, повага до Конституції України [1].

Сьогодні важливо відтворити в українському суспільстві почуття справжнього патріотизму як духовно-моральної та соціальної цінності, сформувані у молоді громадянсько-активні, соціально значущі якості, які вона зможе проявити в усіх видах діяльності, і передусім пов'язаних із захистом інтересів своєї родини, рідного краю, народу та Батьківщини, реалізації особистого потенціалу на благо зміцнення української держави. Виховання у молодого покоління почуття патріотизму нині є нагальною потребою і держави і суспільства, яке зацікавлене в тому, щоб кожна дитина стала національно свідомим громадянином-патріотом, здатним забезпечити країні гідне місце у цивілізованому світі, й особистістю, котра своєю діяльністю любов'ю до Батьківщини сприятиме цілісності, соборності України, що є серцевиною української національної ідеї

Розбудова України як суверенної держави ставить перед школою відповідальне і складне завдання – виховання національно свідомого підростаючого покоління патріотів своєї Батьківщини, спадкоємців

патріотичних традицій. Основою патріотичного виховання в навчальних закладах є збереження історико-культурних традицій народу та знання героїчного минулого. Безумовно, патріотичне виховання підрастаючого покоління – основа стабільного розвитку країни в майбутньому. Сучасне розуміння патріотизму характеризується різноманітністю і неоднозначністю. Багато в чому воно пояснюється складною природою даного явища, багатим його змістом і розмаїттям форм прояву. Крім того, проблема патріотизму розглядається різними дослідниками в різних історичних, соціально-економічних і політичних умовах, залежно від особистої позиції, відношення до своєї Вітчизни, від використання різних сфер знань та інше.

На думку А.С. Макаренка патріотизм виявляється не тільки в героїчних вчинках. Він вважав, що патріотизм проявляється у виконаній роботі людини, адже патріот завжди буде прагнути працювати для розвитку рідної країни [3]. Особливе значення в дослідженні питань патріотичного виховання цього періоду мають роботи В.О. Сухомлинського, який вважав, що школа повинна виховувати у молоді прагнення служіння Батьківщині, активної трудової і суспільної діяльності. Визначаючи патріотизм, В.О. Сухомлинський підкреслював, що одним із головних виховних завдань школи є підготовка учнів до простої повсякденної праці, праці для суспільства як патріотичної діяльності, причому сама діяльність дітей, що організовувалась педагогом із даною метою, являє рушійну силу формування особи громадянина, що росте [4].

У концепції «Патріотичне виховання учнів» зазначається, що одним із покликань української національної системи освіти та виховання є завдання пробуджувати і виховувати в кожній дитині патріотичні якості, цінності: любов до батька і матері, родичів, своїх предків, рідної природи, землі; любов до рідної мови, культури, народу, пошану до його історичного минулого, національних традицій, звичаїв; активну діяльність з метою розвитку рідної культури, мистецтва, науки, демократії, державотворчих процесів; готовність боротися з неправдою, злом, потворністю в будь-яких формах, спростовувати антиукраїнські, антинаукові версії, ідеї, шкідливі і ворожі для нашого народу і Батьківщини; глибоке усвідомлення своєї національної приналежності, відчуття єдності з представниками своєї нації [2].

Патріотизм, передусім, формується в процесі і на основі особистої участі дитини в житті суспільства. Від того, якою буде ця участь, залежить рівень сформованості патріотизму підрастаючого покоління.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. – 3-те вид., доопрац. і доп. / О. Вишневський. – К. : Знання, 2008. – 566 с.
2. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Шлях освіти. – 2000. – № 3. – С.7-13.
3. Сухомлинський В. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості : вибрані твори у 5 т. / В. Сухомлинський. – К. – Рад. школа., 1976. –Т.1. – 201 с.
4. Макаренко А. Методика виховної роботи / А.С. Макаренко. – К., 1990. – 150с.